

forbyde det for Lehn- og Stamhuusbesidderes Vedkommende. — Det ærede Medlem, der nys talte (Bregendahl), meente fra sit personlige Standpunkt, at der ikke var store Betænkkeligheder ved Bestemmelsen i § 8. Jeg vil heller ikke sige det med Hensyn til fremtidige Fæstere, men saavidt jeg kan see, er Bestemmelsen ogsaa foreslaaet at skulle anvendes paa de nugældende Contracter, og det forekommer mig dog at være et betænkeligt Indgreb i den bestaaende Retstilstand, at ville uden Vederlag forandre Contracter, der fra begge Sider frivillig ere indgaaede. Men maaskee den ærede Forslagsstiller er villig til at forandre dette, mulig har han kun her sigtet til fremtidige Fæstecontracter. (S. A. Hansen: Alle Contracter.) Jeg troer ganske vist, at de, der paa nogen Maade respectere Retstilstanden, vanskelig vilde gaae ind paa eensidig at forandre gjældende Contracter til Fordeel for den ene Part. Jeg skal foresten, naar man ubetinget mener, at det vil være til stor Fordeel for Fæstebondestanden, ikke undlade at gøre opmærksom paa, at Følgen af, at Forholdet kan komme til at være i længere Tid, vil blive den, at Indfæstningen — den Deel af Afgiften, som vi dog Alle have meest, at indvende imod — vil blive struet høiere op. Men de vigtigste Indvendinger komme, naar jeg seer paa det, der vist nok fra den ærede Forslagsstillers Side anses for det Vigtigste i Loven. Allerede naar jeg kommer til § 7, gjør der sig for mig meget store Betænkkeligheder gjældende. Ved § 7 vil jo den ærede Forslagsstiller — navnlig naar man sammenholder § 7 med §§ 2—4 — om nogle saa Nar have hævet den meget væsentlige Dpfordring, der nu er for mange Godseiere, til at fremme Selveiendom — Selveiendom, som vi dog Alle erkende for det Vigtigste, og ikke mindst den ærede Forslagsstiller selv, det, som han jo ogsaa selv i denne Lov nærmest vil stræbe hen imod; Loven skulde jo være en indirecte Bei til at komme til Selveiendom, men her tager han en af de vigtigste Dpfordringer bort til at fremme Selveiendom, en Dpfordring, som dog factiss har bevæget mangen en Godseier til at sælge. Jeg er ikke — og jeg har ogsaa udtalt det i denne Sal og i Udvalg, hvor jeg har havt

Sæde — jeg er ikke blind for de Misligheder, der kunne opstaae for disse enkelte, — hver niende — Fæstefamilie, men vil man endelig have disse Ulemper, troer man, at man bør tage særegt Hensyn til dem, saa vilde jeg for mit Vedkommende langt foretrække den Bei, der i sin Tid blev anvist af den nuværende høitagtede Formand, fremfor den Bei, her tales om, hvor betænkeligt det end kan være for Statskassen. Jeg vilde aldrig kunne gaae saa vidt i denne Henseende, som det var foreslaaet af den ærede Formand, men jeg troer dog, man kunde komme til paa den Maade at give dem nogen Erstatning, eller idetmindste at give Regjeringen Bemyndigelse til at lette deres Stilling. Det forekommer mig, at en saadan Bei ialfsald maatte være langt at foretrække, fordi man dermed ikke vilde formindste Dpfordringen til Selveiendoms Fremme. Medens den ærede Forslagsstiller saaledes borttager denne i Praxis ganske vist overordentlig betydelige Drijfjeder til at sælge Fæstegods, vil han ved andre Paragrapher ligesom lægge an paa at bevare Fæstevæsenet. I § 6 forbydes det Besidderne af Lehn, Stamhuus og Tidetommisgods at sælge til Andre end den sidste Fæsters Livsarvinger, Svigerbørn eller Stedbørn; der skal ikke blot kræves særlig Bevilling til at sælge til Andre, men det skal ligefrem forbydes. Men en Ret beholde de, og den kan den ærede Forslagsstiller heller ikke vel tage fra dem, det er Retten til at bortfæste til Fremmede. Altsaa de Besiddere af disse Eiendomme, der ville have det meest Mulige ud af Gaardene, kunne, naar de ikke kunne blive enige med Familien, vel ikke sælge, men bortfæste, ganske vist efter Forslaget ikke ved Auction, men vi vide meget godt, at selv uden offentlig Auction kan man ret vel, om det skal være, faae den høieste Priis ud, frue det mest Mulige ud af Eiendommen, ogsaa gjennem Fæsteforholdet. Kun sælge maa man ikke. Gaaer jeg nu til § 10, der er den vigtigste Paragraph i Lovforslaget, da kan jeg billige de første Linier i § 10, hvori det ærede Medlem foreslaaer, at saasnart et Fæstested er solgt til Selveiendom eller til Arvefæste med Ret til at sælge og pantsætte, til Fæsteren eller et af hans Børn, Svigerbørn